

Feyo Sickinghe, voorzitter Groep Graafrechten

‘Regelgeving defragmenteren en consistenter maken’

Twaalf telecom-aanbieders met eigen infrastructuur in Nederland hebben zich sinds 2002 verenigd in de Groep Graafrechten. Dit informele samenwerkingsverband behartigt de belangen van de leden ten aanzien van regelgeving rondom graafrechten. Voorzitter Feyo Sickinghe: ‘STRONG is een mooie gelegenheid om de bezem door de regel-jungle te halen.’

De Groep Graafrechten probeert voor haar leden een zo goed mogelijk regelgevend klimaat te realiseren voor de aanleg en instandhouding van infrastructuur voor openbare elektronische communicatienetwerken. Naast belangenbehartiging houdt de groep zich bezig met het in kaart brengen van het speelveld, wat de relevante regelgevende ontwikkelingen zijn, welke impact die kunnen hebben en hoe je daar op zou moeten reageren. ‘In het Nederlands is er, meen ik, geen goede term voor, maar in het Engels heet dit ‘regulatory affairs’’, aldus voorzitter Feyo Sickinghe. ‘We zijn dus breder dan puur een lobbyclub. Ons belangrijkste doel is het optimaliseren van de randvoorwaarden voor aanleg, beheer en exploitatie van telecomnetten.’

De groep opereert op basis van consensus, waarbij de omvang van de bedrijven geen rol speelt. Sickinghe: ‘Hoewel de leden

uiteraard concurrenten zijn, lopen de operationele belangen rondom de ondergrondse netten voldoende parallel om samen op te trekken.’

Graafrechten

Het graafrecht van aanbieders van elektronische communicatienetwerken betreft volgens de Telecommunicatiewet in feite een verplichting voor grondeigenaren om te gedogen dat kabels en niet-gevulde mantelbuizen worden aangelegd en in stand gehouden in en op openbare en andere gronden.

Daarnaast zijn verschillende andere wetten relevant voor ondergrondse infrastructuur, steeds vaker ook Europese. Sickinghe: ‘Nederland loopt vaak voorop als het gaat om informatie-uitwisseling, bijvoorbeeld met ons elektronische KLIC-systeem en de WION – de Wet Informatie-uitwisseling

Ondergrondse Netten. De Europese richtlijn op het gebied van milieu-gerelateerde geo-informatie, INSPIRE, voegt daar voor Nederland relatief weinig aan toe: die is meer geschreven voor landen die minder ver ontwikkeld zijn.’

Een Europees initiatief dat vorig jaar voor veel ophef zorgde, was het voorstel van eurocommissaris Kroes om in een telecomverordening op te nemen dat netwerkbeheerders kabels of leidingen van anderen in hun ondergrondse net moesten dulden. ‘Die soep wordt niet zo heet gegeten als hij werd opgediend’, lacht Sickinghe. ‘Ook die regeling is geschreven voor landen die veel minder ver zijn dan Nederland. Verder is het voorstel in de Europese onderhandelingen inmiddels afgezwakt tot een richtlijn, die dus in beginsel eerst in de Nederlandse regelgeving moet worden geïmplementeerd. Daarnaast zullen er als gevolg van

de parlementaire onderhandelingen uitzonderingen worden gemaakt voor vitale netwerken zoals drinkwater. Met name de drinkwaterbedrijven voorzagen grote problemen als er telecomkabels in hun waterleidingen zouden worden aangebracht, en eerlijk gezegd: wij ook.'

Hij vervolgt: 'Er is maar een klein aantal situaties waarin dit een praktische oplossing zou kunnen bieden. En in die gevallen gaat het om 'loze' leidingen: nog niet of niet meer gebruikte bestaande leidingen van een andere partij, die je zou kunnen inzetten voor uitbreiding van een telecomnetwerk. Dan snijdt het mes aan twee kanten: de beheerder hoeft de niet in gebruik zijnde leiding op termijn niet meer op te ruimen, want hij wordt weer gebruikt. De telecomaandierder heeft lagere kosten, doordat hij gebruik kan maken van een bestaande leiding. En er is minder overlast voor de burger, omdat er minder hoeft te worden gegraven. Als er voor iedereen een voordeel is te behalen, is dat prima. Maar wij geloven niet in het wettelijk afdwingbaar maken van medegebruik van nutsvoorzieningen.'

Er is in Nederland al een regeling voor medegebruik van andermans fysieke infrastructuur, op basis van de Telecomwet. Dat werkt in de praktijk goed, aldus Sickinghe. 'Er ligt een buizenvoorraad in onze bodem en dat biedt mogelijkheden. Op basis van een KLIC-onderzoek ziet een telecombedrijf dat een collega in een bepaald gebied al een buis heeft liggen en vraagt dan of hij die mag gebruiken. En de volgende keer is het andersom. Dit gebeurt regelmatig, maar telecomkabels in drinkwaterleidingen zien wij echt niet gebeuren. Er zijn wel ontwikkelingen waarbij glasvezelkabels gebruikmaken van bestaande rioolbuizen.'

Ondergrondse ordening

Bij kabels en leidingen wordt altijd gesproken over chaos en spaghetti in de ondergrond. *Is het werkelijk zo'n chaos? En wat is er nodig om die ordening te verbeteren?*

Sickinghe: 'Er bestaan op het gebied van ondergrondse infrastructuur enkele oude, inmiddels achterhaalde vooroordelen. Eén daarvan is dat het een rommeltje zou zijn in de ondergrond. Dat is in Nederland niet waar: wij weten vrij nauwkeurig wat waar ligt. Wel is er ruimte voor verbetering.'

Bij graafwerkzaamheden moet je altijd zorgvuldig te werk gaan. Om een optimaal beeld te krijgen van wat zich waar in de bodem bevindt en graafschade te verminderen, heeft ons vrijwillige KLIC-systeem een aantal jaren geleden een wettelijk verplichte status gekregen: de WION. Helaas zien we nog geen grote afname van graafschade als gevolg daarvan. Partijen moeten elkaar meer aanspreken op hun verantwoordelijkheden. Niet te veel praten, maar doen. Wat ons betreft mag de toezichthouder – Agentschap Telecom – ook wel wat strenger optreden tegen de partijen die zich niet aan de regels houden.'

De Groep Graafrechten vindt dat er bij bouwprojecten al vroeg in de ontwerp-fase beter moet worden gekeken naar de ondergrondse gevolgen van bovengrondse plannen en werkzaamheden. Sickinghe: 'Wij pleiten voor een integrale benadering van boven- en ondergrond, omdat je dan veel problemen kunt voorkomen. Daarbij zou de nieuwe Omgevingswet als kapstok kunnen dienen, door voor omgevingsplannen te eisen dat men daarin ook de ondergrondse belangen meeneemt.'

Welke rol moet de overheid op dit gebied spelen? Wat verwacht u van STRONG, de Structuurvisie Ondergrond?

Sickinghe: 'Het grote probleem momenteel is de versnippering van informatievoorziening over de ondergrond. Er lopen veel parallelle trajecten, met verschillende ministeries aan het roer. Om er een paar te noemen: KLIC, WION, de implementatie van INSPIRE, de Omgevingswet, de Structuurvisie Ondergrond, Bodem+, het DINO-loket en de ontwikkeling van de basisregistraties, met daarbinnen de BRO: de Basisregistratie Ondergrond. Wij roepen de overheid op om te zorgen voor ordening en coördinatie, om te voorkomen dat men op verschillende plekken opnieuw het wiel moet uitvinden. Met name de Structuurvisie Ondergrond moet de basis scheppen voor een duidelijke, eenvormige systematiek, met consistente en gedeфраgmenteerde regelgeving. Wat ons betreft mag de bezem door het huidige oerwoud van regeltjes.'

'Onze 'stip op de horizon' is dat er uiterlijk in 2020 voor alle belanghebbenden – burgers, bedrijven en overheden – één loket

is, waar men terecht kan voor alle mogelijke informatie over de ondergrond. Dat is haalbaar, maar wel ambitieus: vooral de wetgevingstrajecten kosten veel tijd. Maar daardoor moeten wij ons niet bij voorbaat laten afremmen.'

Regierol overheid

Ondergrondse ordening is een onderwerp dat volgens Sickinghe beleidsmatig moet worden gestuurd, door een centrale overheid, bijvoorbeeld in een structuurvisie. Ook voor toezicht is er volgens hem een stevige rol weggelegd voor de overheid. 'In de uitwerking van het beleid kun je zoeken naar andere manieren van aansturen, zoals een publiek-private samenwerking. Een goed voorbeeld daarvan is de implementatie van INSPIRE. Daarvoor is nu een stuurgroep ingesteld, met vertegenwoordigers van overheden en bedrijven, waaronder trouwens Vewin.'

Samenwerking

Koepels van netbeheerders voor energie, water, telecom, kabel en gevaarlijke stoffen hebben via het Platform Netbeheerders de samenwerking gezocht. *Hoe bevalt dat?*

Sickinghe: 'Rond 2005 kwam voor het eerst een overleggroepje bij elkaar, om te kijken naar de problematiek rondom renovatie van bestaande netwerken. Dat heeft geleid tot afspraken over hoe je bij werkzaamheden omgaat met elkaars kabels en leidingen, vastgelegd in de ROBLI – Regeling Oplossing Belemmerend Liggende Infrastructuur. Inmiddels is het voor alle betrokkenen helder dat we elkaar nodig hebben en dat vertrouwen de enige basis is voor samenwerking. Dat inzicht heeft onder andere geleid tot de oprichting van het Platform Netbeheerders.'

'Een concreet voorbeeld van de geslaagde samenwerking in deze sector is het convenant dat wij met de Unie van Waterschappen hebben afgesloten over infrastructuur in dijken, of het convenant tussen Rijkswaterstaat, ProRail en de telecomaandierders, het zogeheten Uitvoeringsprotocol Telecom. Dat soort zaken krijg je alleen van de grond als je elkaar vertrouwt en gelooft dat samenwerking meer oplevert dan het louter volgen van je eigen spoor. Een gemeenschappelijk belang biedt altijd een opening voor een oplossing.'

Tekst: Philip Reedijk